

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausuntopyyntö STM/4134/2016; STM093:00/2016

**Sisäministeriön lausunto; Romaniasiaain neuvottelukunnan luonnos Romani-
poliittiseksi ohjelmaksi (2018-2022)**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa romaniasiaain neuvottelukunnan luonnoksesta Romanipoliittiseksi ohjelmaksi (2018-2022). RONK on valmistellut luonnoksen uudeksi valtakunnalliseksi romanipoliittisen ohjelmaksi (ROMPO 2). ROMPO 2 sisältää toimenpiteitä, joita on vastuutettu mm. sisäministeriölle tai Poliisihallitukselle. Sisäministeriön edustajana RONKissa toimii Poliisihallituksen poliisitarkastaja Måns Enqvist.

Sisäministeriön poliisiosasto on pyytänyt Poliisihallitukselta lausuntoa. Poliisihallitus on lausunnossa esittänyt, että sisäministeriö sisällyttää Poliisihallituksen kommentit sisäministeriön lausuntoon. Ottaen huomioon Poliisihallituksen lausunnon sisäministeriön poliisiosasto lausuu seuraavaa:

Sisäministeriö on tutustunut ohjelmaluonnokseen ja pitää sitä yleisesti arvioiden hyvänä ja kattavana sekä toteaa seuraavien sisäministeriölle vastuutettujen toimenpiteiden osalta seuraavaa:

Toimenpide 24: Sisäministeriö toteaa, että vastuu yhdenvertaisuustoimialueen tehtävistä on siirtynyt oikeusministeriölle. Sisäministeriö esittää, että vastuutahoja päivitetään tältä osin.

Toimenpide 42: Ensimmäiseksi vastuutahoksi on nimetty SM, vaikka toimenpide koskee STM:n vastuulla olevia romaniväestölle suunnattuja lähi- ja perhesuhdeväkiltaan liittyviä tukitoimia. Sisäministeriö pyytää korjaamaan ilmeisen kirjoitusvirheen. Toimenpide on muutoin kannatettava.

Toimenpide 93: Sisäministeriö toteaa, että vastuu yhdenvertaisuustoimialueen tehtävistä on siirtynyt oikeusministeriölle. Sisäministeriössä ei ole meneillään tai suunnitteilla toimenpiteeseen liittyvä omaa hanketta tai toimenpidettä. Sisäministeriö pitää tärkeänä moniperusteisen syrjinnän torjumista ja osallistuu yhdessä Poliisihallituksen kanssa mm. sisäministeriöstä oikeusministeriöön siirrettyyn yhdenvertaisuus- ja syrjinnän vastaiseen työhön. Sisäministeriö esittää kuitenkin, että toimenpidettä tarkennetaan siltä osin, mikä on sisäministeriön rooli toimenpiteen toteutuksessa.

Toimenpide 96: Toimenpide etnisen profiloinnin kieltoon liittyvästä tietoisuuden ja koulutuksen lisäämisestä on sovittu Poliisihallituksen kanssa RONK:ssa ja Poliisihallitus on jo ryhtynyt toimenpiteisiin sen toteuttamiseksi. Sisäministeriö pitää toimenpidettä kannatettavana.

Toimenpiteet 145, 146 ja 149: Ei kommentoitavaa

Toimintalinjakohtaiset avainindikaattorit: Sisäministeriö viittaa "syrjintä"-kohtaan liittyen Poliisihallituksen asiassa antamaan lausuntoon, josta ilmenee seuraavaa: Poliisihallituksen selvityksestä romaneihin kohdistuneiden syrjintärikosilmoituksen määräästä ja niiden etenemisestä esitutkinnasta syyteharkintaan, tulisi sana "syrjintärikosilmoitusten" korvata sanalla "viharikosten", koska tämä on laajempi käsite ja sisältää myös syrjintärikokset. Lisäksi Poliisihallitus on lausunnossaan todennut, että viharikosten seuraamisesta myös romanien osalta on sovittu Poliisihallituksen kanssa RONK:ssa ja Poliisihallitus on jo ryhtynyt toimenpiteisiin sen toteuttamiseksi.

01.02.2018

Erikseen sisäministeriö nostaa esille varhaisen puuttumisen merkityksen nuoren romanivähemmistön syrjäytymiskehityksen ja rikoskierteen ehkäisemiksi. Esimerkiksi moniviranomaisyhteistyönä tehtävällä ankkuritoiminnalla on saatu hyviä kokemuksia nuorten hyvinvoinnin ja tulevaisuuden näkymien parantamiseksi.

Vaikutukset: Sisäministeriö katsoo, että sisäministeriön poliisiosaston vastuulle mahdollisesti soveltuvat toimenpiteet (lähinnä toimenpide 93) ovat toteutettavissa osana ministeriöiden välistä yhteistyötä eikä sillä siten ole merkittävä toiminnallisia tai taloudellisia vaikutuksia. Poliisihallitus ei ole lausunnossaan tuonut esille ohjelman toimeenpanosta johtuvia taloudellisia vaikutuksia. Ohjelman seurannan osalta sisäministeriö viittaa alla olevaan.

Muuta:

SM:n 21.11.2016 päivätyn nimeämisesityksen (SMDno-2016-1755) mukaan sisäministeriön edustajana RONKissa toimii Poliisihallituksen poliisitarkastaja Måns Enqvist ajalla 1.1.2017-31.1.2018, jonka jälkeen asiaa tarkastellaan nimeämisesityksen mukaan uudelleen. Alun perin jäsenen nimeämispyyntö esitettiin sisäministeriölle.

Sisäministeriön poliisiosasto on pyytänyt alustavasti Poliisihallitukselta kannanottoa asiaan nimeämisestä 1.3.2018 alkaen. Lausunnossaan Poliisihallitus esittää poliisitarkastaja Måns Enqvistiä nimitettäväksi myös jatkossa *Poliisihallituksen* jäseneksi Romaniasiainneuvottelukuntaan. Poliisihallitus katsoo, että olisi hyvä, jos myös *sisäministeriöllä* olisi edustajansa neuvottelukunnassa.

Sisäministeriön poliisiosaston ja Poliisihallituksen tehtäväjako tulee olla selkeä. Edellinen RONK:n valmisteleva romaanipoliittinen ohjelma (ROMPO 1) vietiin valtioneuvoston periaatepäätöksenä hyväksyttäväksi. Nykyisessä ROMPO 2:n ohjelmaluonnoksessa on toimenpiteitä, jotka on vastuutettu sisäministeriölle ilman sisäministeriön osallistumasta ohjelman valmisteluun. Ministeriöiden välisen yhteistyön ja tulevan politiikka-ohjelman (ROMPO 2) toimeenpanon ja seurannan tapahtuminen ministeriön alaisesta virastosta käsin ei ole poliisiosaston näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaista. Toisaalta RONKin ja poliisin toiminnan edun mukaista on, että neuvottelukunnassa on poliisin edustus, mikä on myös omiaan edistämään poliisin ja romanien yhteistyötä. Sisäministeriö pitää tärkeänä tätä yhteistyön jatkamista romanivähemmistön huomioimiseksi poliisin toimialalla.

Sisäministeriö esittää harkittavaksi, että jatkossa RONK kutsuisi jäseneksi myös Poliisihallituksen kutsumista jäseneksi poliisin ja romanien yhteistyön varmistamiseksi. RONKissa on myös joidenkin ministeriöiden alaisten virastojen edustajia eikä järjestely siten olisi poikkeuksellinen.

vt. Kansliapäällikkö

Jukka Aalto

Erityisasiantuntija

Hanne Huvila

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 01.02.2018 klo 17:00. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Poliisihallituksen lausunto POL-2018-483

Tiedoksi

Sisäministeri Risikko
Erityisavustajat Ryttilä ja Ylönen
Poliisitarkastaja Kankainen / SM
Poliisitarkastaja Måns Enqvist /Poha